

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos
susisiekimo ministerijai
Gedimino pr. 17, 01505 Vilnius

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2012 m. liepos 13 d. Nr. 9-37
Vilnius

Mes atlikome Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams per 2011 metus auditą.

Vadovybės atsakomybė

Susisiekimo ministras arba jo įgaliotas administracijos vadovas yra atsakingas už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, už valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei efektyvią vidaus kontrolę.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę dėl Susisiekimo ministerijos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, kuris sudarytas konsoliduojant ministerijos, jai pavaldžių biudžetinių įstaigų ir susisiekimo ministro valdymo srities asignavimų valdytojų (toliau - ministerijos konsoliduojamų subjektų grupė) finansines ataskaitas, dėl Susisiekimo ministerijos konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kuris sudarytas sujungiant ministerijos ir jai pavaldžių biudžetinių įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitas, bei dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, kuriuose nurodyta auditą planuoti ir atlikti taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų tinkamo ir teisingo pateikimo, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme ministerijos apskaitos sistemos ir vidaus kontrolės, konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių parengimo ir pateikimo, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus. Manome, kad surinkti audito įrodymai suteikia pakankamą pagrindą auditoriaus nuomonei pareikšti.

Sąlyginės nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pagrindas

Susisiekimo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos (Lietuvos automobilių kelių direkcija ir Pasienio kontrolės punktų direkcija) nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos reikalavimais, nes dalį biudžeto asignavimų (216 998,0 tūkst. Lt) suplanavo, panaudojo ir apskaitė pagal netinkamus ekonominės klasifikacijos straipsnius. Dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) nurodyta kasinių išlaidų dalis (216 998,0 tūkst. Lt) neparodo tikros jų naudojimo paskirties (žr. ataskaitos 1.1.1 skirsnį, 6–7 psl.).

Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos likučiai straipsniuose „Pastatai“ (A.II.2 eil.) yra 52,7 tūkst. Lt didesni, „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ (A.II.3. eil.) – 173,6 tūkst. Lt didesni, „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ (A.II.10 eil.) – 24,7 tūkst. Lt didesni, o Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje „Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos“ (B.II eil.) nurodyta suma yra 2 139,8 tūkst. Lt didesnė, nes pavaldi įstaiga Pasienio kontrolės punktų direkcija 2010–2011 metais neteisingai skaičiavo nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimą, o pavaldi įstaiga Lietuvos automobilių kelių direkcija į nebaigtos statybos vertę neteisingai įtraukė privačios žemės savininkams ir kitiems žemės naudotojams pinigais rinkos kaina už žemės sklypų paėmimą visuomenės poreikiams (keliams tiesti) atlygintus nuostolius (žr. ataskaitos 1.2.1 skirsnį, 8–10 psl.).

Pavaldi įstaiga Pasienio kontrolės punktų direkcija nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymu, nes 2011 m. gruodžio 31 d. sąskaitoje 228 „Sukauptos gautinos sumos“ nurodė valstybės biudžeto lėšų dalį didesnę negu $\frac{1}{4}$ įmokėtos metinės sumos. Dėl to Finansinės būklės ataskaitos pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnio „Sukauptos gautinos sumos“ (C.III.5 eil.) balansinė vertė nurodyta 1 125,4 tūkst. Lt didesnė (žr. ataskaitos 1.2.2 skirsnį, 10–11 psl.).

Pavaldi įstaiga Lietuvos automobilių kelių direkcija nesilaikė 11-ojo VSAFAS reikalavimų, nes apskaitoje registruodama sąnaudas dalį jų sugrupavo pagal netinkamus straipsnius. Todėl Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis nurodytos kitų paslaugų sąnaudos 999,9 tūkst. Lt didesnės, o finansavimo sąnaudos ta pačia suma mažesnės (žr. ataskaitos 1.2.3 skirsnį, 11 psl.).

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Susisiekimo ministerijos 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą Susisiekimo ministerijos konsoliduojamų subjektų grupės 2011 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2011 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, o konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Sąlyginės nuomonės dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pagrindas

Nesivadovauta Biudžeto sandaros įstatymu, nes:

– Susisiekimo ministerija nekontroliavo, kad jos valdymo srities valstybės įmonės apskaitoje ir metinėse finansinės atskaitomybės ataskaitose tinkamai nurodytų savininko kapitalą. Nustatyta, kad ministerija iš Valstybės investicijų 2011–2013 metų programos valstybės įmonėms skyrė 2 102,3 tūkst. Lt turtui įsigyti, nenurodydama šia suma padidinti įmonės savininko kapitalo. Valstybės įmonių šios lėšos buvo pripažintos dotacijomis ir jomis nepadidintas savininko kapitalas (žr. ataskaitos 2.2 poskyrį, 13–14 psl.);

– Susisiekimo ministerija akcinei bendrovei „Geležinkelio apsaugos želdiniai“ už programos „Susisiekimo geležinkeliais užtikrinimas bei infrastruktūros plėtra“ priemonės vykdymą skyrė 2 246,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, tačiau akcinės bendrovės veiklos sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose nebuvo numatyta galimybė bendrovei gauti biudžeto lėšas ir Biudžeto sandaros įstatymas tokio finansavimo būdo nenumatė (žr. ataskaitos 2.1 poskyrį, 12 psl.);

– Susisiekimo ministerija 2011 m. pabaigoje 49,4 tūkst. Lt biudžeto asignavimų panaudojo ateinančių metų išlaidoms dengti (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį, 14–15 psl.).

Susisiekimo ministerija nesilaikė Biudžeto sandaros įstatymo ir Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių reikalavimų, nes kitiems subjektams (valstybės įmonei Vidaus vandens kelių direkcijai ir viešajai įstaigai „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“) 5 684,0 tūkst. Lt suplanavo ir skyrė nepaskirstydama jų pagal išlaidų ekonominę paskirtį (žr. ataskaitos 2.4 poskyrį, 15–16 psl.).

Susisiekimo ministerija neužtikrino paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumo, ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo, nes nekontroliavo, ar Civilinės aviacijos veiklos priežiūros bei skrydžių saugos ir saugumo užtikrinimo programos priemonės vykdytojai iš valstybės biudžeto lėšų pirkė prekes, paslaugas ar darbus, vadovaudamiesi Viešųjų pirkimų įstatymu. Dėl to auditoriams nebuvo galimybių gauti tinkamų ir pakankamų įrodymų, kad 4 469,1 tūkst. Lt panaudota vadovaujantis teisės aktais (žr. ataskaitos 2.7 poskyrį, 19–20 psl.).

Nesivadovauta Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių reikalavimais, nes:

- Susisiekimo ministerija valstybės lėšų paskirstymo pagal investicijų projektus nesuderino su Finansų ministerija ir neužtikrino, kad pavaldi įstaiga Lietuvos automobilių kelių direkcija ir akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“, kurios savininko teises ir pareigas įgyvendina ministerija, nevyršytų 2011 metams investicijų projektams įgyvendinti numatyto lėšų dydžio (žr. ataskaitos 2.5 poskyrį, 16–17 psl.);

- pavaldi įstaiga Lietuvos automobilių kelių direkcija suplanavo ir skyrė 129 733,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų savivaldybėms, valstybės įmonėms miškų urėdijoms, regioninio parko direkcijoms ir kitoms įstaigoms vietinės reikšmės kelių (gatvių) tiesimui ir rekonstrukcijai, nors investiciniai projektai nebuvo parengti (žr. ataskaitos 2.5 poskyrį, 17–18 psl.).

Nesivadovauta Viešųjų pirkimų įstatymu, nes pavaldžios įstaigos Lietuvos automobilių kelių direkcijos už 3 770,5 tūkst. Lt įsigytos keliams, kelių statiniams ir jų užimamai žemei inventorizuoti bei istorinėms kelių vertybėms išsaugoti paslaugos iš kelių prižiūrinčių valstybės įmonių neatlikus viešųjų pirkimų procedūrų (žr. ataskaitos 2.8 poskyrį, 20–21 psl.).

Nesivadovauta Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, nes:

- pavaldi įstaiga Pasienio kontrolės punktų direkcija Vilniaus teritorinei muitinei ir VSAT Vilniaus rinktinei ilgalaikį ir trumpalaikį turtą perdavė neįforminusi atitinkamais dokumentais (žr. ataskaitos 2.10.1 skirsnį, 22–23 psl.);

- pavaldžios įstaigos Pasienio kontrolės punktų direkcijos su teritorinėmis muitinėmis, VSAT rinktinėmis, valstybinėmis maisto ir veterinarijos tarnybomis ir kitomis įstaigomis pasirašytose turto panaudos sutartyse nėra nustatytos panaudos gavėjo pareigos savo lėšomis apdrausti gautą turtą visam sutarties galiojimo laikotarpiui panaudos davėjo naudai nuo draudžiamųjų įvykių (žr. ataskaitos 2.10.2 skirsnį, 23 psl.).

Sąlyginė nuomonė dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Susisiekimo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos visais reikšmingais atžvilgiais 2011 metais valstybės lėšas ir turtą valdė, naudojo, disponavo jais teisėtai ir naudojo įstatymų nustatytiems tikslams.

Valstybinio audito išvadą pateikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridedame audituotų Susisiekimo ministerijos konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

2-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Jurgita Šveikauskienė